

*TADB wahamasisha ufugaji ng'ombe wa maziwa

Na Mwandishi Wetu,
Tanga

■ KIWANDA cha kuchakata maziwa cha Jijini Tanga cha Tanga Fresh kinakabiliana na upungulu mkubwa wa maziwa kutoka kwa wfugaji hatua iliyosababisha Benki ya Maeendeleo ya Kilimo Tanzania (TADB) kuwafaka wfugaji wa ng'ombe kuchangamka fursa hiyo.

Kauli hiyo iliolewa jana mkoani hapa Mtendaji Mkuu wa kwanda hicho, Innocent Mushi, wakati akito maelezo kwa ujumbe wa Benki wa TADB. Mushi alishukuru TADB kwa kuiwezesha kujenga miundombinu ya kisasa ya kupokea maziwa inayokwezesha kupokea maziwa yakiwa safi na salama.

Ujumbe wa TADB uliongozwa na Mkurugenzi Mtendaji, Japhet Justine.

"Tumejenja vituo vya kisasa ili kurahisisha ukusanyaji wa maziwa kutoke kwa wfugaji wa maeneo mbali mbali katika jiji la Tanga. Miundombinu hi inasaidia kupunguza upotevu wa maziwa au kuharibika njani kwani Wongi wfugaji wanafoka maeneo ya mbali na kwanda kilipo," alisema Mushi.

Kiongozi huyo alisema Tanga Fresh layari imenafaisha zaidi ya wfugaji 6,000 kwa kununua maziwa yao katika maeneo mbali mbali mkoani Tanga na mikoa ya jirani ya Kilimanjaro na Arusha na pia mikoa mingine ya Morogoro,

Mbeya na Njombe.

Justine aliuomba Mkoo wa Tanga kuongeza idadi ya wfugaji wa ng'ombe wa maziwa kwa sababu Tanga Fresh ni soko kubwa la maziwa kwa wfugaji wa Mkoo wa Tanga na mikoa mingine.

"TADB imekopesha vyama viwili vya ushirika ya wfugaji na vinasambaza maziwa kwa wananchi na kukiuzia maziwa Tanga Fresh. Tumio mbiori kuivweseshia vyama 26 ili kuboresha mnyororo wa Ithmani wa malighafi hii na kuinua mapato ya wfugaji mkoani humu," alisema Justine.

Aliwaomba wfugaji kuanzisha vyama vya msingi vya ushirika ili wawewe kupala mikopo ya masharti nafuu kutoka TADB na

benki za CRDB, NMB, StanbicBank. "Kiwanda hiki ni soko la uhakika kwa wfugaji wa ng'ombe wa maziwa nchini na kina uhitaji mkubwa wa maziwa kuliko maziwa yanayozalishwa. Nawaomba wfungaji wajunge katika vyama vya msingi, wakopesheke, ili wawewe kuboresha mifugo yao na kuchochea uzalishaji wa maziwa kwa wingi," alisema Justine.

Justine alisifu ujenzi wa vituo vya kupokea maziwa Jijini Tanga na kusema miundombinu hiyo ni hatua mihimu katika kuinua mnyororo wa Ithmani wa malighafi ya kiwanda hicho. "Ujenzi wa vituo hivi utasidhi upatikanaji wa malighafi hiyo kwa urahisi na kwa ubora unaotakiwa ili hata

bidhaa zitakazozalishwa ziwe na bora unaotakiwa sokoni," alisema Justinena kuwaomba wfugaji wachangamkia furusa hiyo.

Alisema viwanda vya maziwa vya Tanzania vina uwezo kuwa kuchakata lila 150,000 za maziwa kwa siku, lakini havipati maziwa ya kutosha. Aliwashti walunjanji kuungana katika vyama vya ushirika ili waboreshi mifugo yao na itoe maziwea kiwa wingi na yenye ubora unaokubalika. Alisema TADB na benki washirika za CRDB, NMB, na StanbicBank na taasisi nyingine za kifedha zinashahidi iuhudi kiwawezesha wazalishaji katika sekta za kilimo, uvuvi, na ufugaji kuzalisha mazao bora na kuinua vipato yao.

Wazashaji bidhaa za alizeti, ubuyu watoa kilio serikalini

Na Mwandishi Wetu

■ SEKTA ya viwanda nchini imeiomba Serikali kuharakisha utekelezaji wa mchakato wa kuanzisha bodi ya mafuta ya alizeti.

Ombi hilo limetolewa jijini Dodoma jana na baadhi ya wamiliki wa viwanda vya alizeti na ubuyu walipokuwa wakizungumza na Majira kuhusiana na changamoto wanazokabiliana nazo.

Mmoja wa wamiliki wa viwanda hiyo, Jackson Masawe, alisema ombi kuu kwa Serikali ni kuanzishwa bodi ya mafuta ya alizeti ili kuiwezesha sekta hiyo kuingia vizuri kwenye uchumi wa kati.

Maswe ambaye ni mmiliki wa kwanda cha mafuta ya alizeti cha JACKMA J Enterprises, alisema baadhi ya wamiliki wa viwanda hiyo, waliotoa changamoto wanazokumbana nazo kwa wizara ya viwanda na biashara, kwa mrefu lakini utekelezaji bado ni mdogo.

INAENDELEA UK. 7

Mgombea Ubunge Jimbo la Kisese, Luhaga Mpina, akihakiki nyaraka muhimu kabla ya kurejesha formu ya kuomba kuteuliwa na Tume ya Uchaguzi ya Taifa (NEC) kwa ajili ya kugombea nafasi hiyo. Wengine ni Katibu wa CCM Wilaya ya Meatu, Charles Mazuri na mwenyekiti wa CCM wilayani humo Juma Mwiburi. (Na Mpigapicha Wetu)

Katibu Mkuu, Wizara ya Mifugo na Uvuvi, Dkt. Rashid Tamamatamah (katikati waliokaa) akiwa katika picha ya pamoja na wadau wa uvuvi muda mfupi baada ya kufungua mkutano wa wadau kuhusu mjadala wa viwango vya mazao ya dagaa na mwani, uliofanyika jijini Dar es Salaam juzi. Kulia ni Kaimu Mkurugenzi wa Uvuvi (WMUV), Ezra Mutagwaba (kushoto) Mratibu wa Mradi wa SWIOFish, Daniel Nkondola. (Na Mpigapicha Wetu)

Serikali kutengeneza viwango vya ubora wa dagaa, mwani

Na Mwandishi Wetu

■ ■ ■ SERIKALI imesema ipo katika mchakato wa kutengeneza viwango vya kitaifa vya ubora na usalama wa mazao ya mwani na dagaa, ili kuyapa mazao hayo fursa pana ya masoko ya uhakika ndani na nje ya nchi.

Hayo yalismwa na Katibu Mkuu, Wizara ya Mifugo na Uvuvi, Dkt. Rashid Tamamatamah alipokuwa akifungua mkutano wa wadau kuhusu mjadala wa viwango vya mazao ya dagaa na mwani

uliofanyika juzi jijini Dar es Salaam. Dkt. Tamamatamah alisema, kutengeneza na kuanzishwa kwa viwango vya kitaifa vya ubora na usalama wa mazao hayo ya uvuvi, kutaimarisha na kukuza soko la kitaifa na kimataifa la bidhaa zinazotokana na mazao hayo ya uvuvi.

"Mazao ya dagaa na mwani kwa muda mrefu, yamekuwa hayana viwango vya ubora jambo ambalo limekuwa likifanya bidhaa hizo, kutokutambulika katika soko la kimataifa ndio maana sasa serikali

imeamua kutengeneza viwango vya ubora vya mazao ya uvuvi, hasa daagaa na mwani ili yaweeze kupata masoko yenye uhakika ndani na nje ya nchi," alisema Dkt. Tamamatamah.

Alisema uvuvi wa dagaa pamoja na ukulima wa mwani ni muhimu kwa uchumi wa jamii inayoishi Pwani na taifa kwa ujumla, huku akisema kilimo cha mwani peke yake kinawahuisha takribani wakulima 3,000 wengi wao wakiwa ni wanawake.

Dkt. Tamamatamah alisema, kutokana na umuhimu huonidhahiri kwamba kuna haja ya kuwepo kwa nchini na kuinua uchumi wa mtu mmoja mmoja," alisema Jingalao.

viwango vya ubora na usalama, ili wafanyakishara waweze kuyafikia masoko mbalimbali duniani.

Naye Mukulima wa mwani wilayani Bagamoyo, Machao Jingalao alisema hatua hiyo ya serikali ya kutengeneza viwango vya ubora kwa ajili ya mazao hayo ya uvuvi ni hatua nzuri ya kuelekea uchumi wa viwanda.

"Naiomba serikali iongeze nguvu katika kuimarisha biashara hii ya mazao ya uvuvi, kwani ikisimamiwa vizuri itasaidia kuiongezea mapato nchini na kuinua uchumi wa mtu mmoja mmoja," alisema Jingalao.

Mkuu wa Wilaya ya Kilombero, Ismail Mlawa (wa tatu kulia), akikata utepe kuzindua tawi la benki ya NMB Mlimba wilayani Kilomb-
ero, mkoani Morogoro jana. Kushoto ni Meneja wa benki hiyo, Kanda ya Ziwa, Baraka Ladislaus, Meneja wa tawi la NMB Mlimba.
Omary Mtibiro na Kaimu Ofisa Mkuu wa Wateja Binafsi na Biashara, Salie Mlay. Habari U. 9. PICA: MPIGAPICHA WETU

NIPASTIE UK 8.

TADB yahamasisha ufugaji ng'ombe wa maziwa

Na Mwandishi Wetu, TANGA

BENKI ya Maendeleo ya Kilimo Tanzania (TADB) imehamasisha ufugaji wa ng'ombe wa maziwa kukabiliana na upungufu wa bidhaa hiyo katika kiwanda cha kuchakata maziwa cha jijini Tanga.

Kiwanda hicho kinakabiliwa na upungufu wa maziwa kutoka kwa wafugaji.

Hayo yalibainishwa na Mtendaji Mkuu wa Kiwanda hicho, Innocent Mushi jana alipokuwa akitoa maelezo kwa ujumbe wa TADB ulioengozwa na na Mkurugenzi Mtendaji, Japhet Justine.

Hata hivyo, Mushi aliishukuru TADB kwa kuiwezesha kujenga miundombinu ya kisasa ya kupokea maziwa inayokiwezesha kupokea maziwa yakiwa safi na salama.

"Tumejenga vituo vya kisasa ili kurahisisha ukusanyaji wa mazive kutoka kwanza wafugaji wa maeneo mbalimbali katika

jiji la Tanga. Miundombinu hii inasaidia kupunguza upotevu wa maziwa au kuharibika njiani kwani wengi wafugaji wana-toka maeneo ya mbali na kiwanda kilipo," alieleza Mushi.

Alisema Tanga Fresh imenufaisha zaidi ya wafugaji 6,000 kwa kununuwa maziwa yao katika maeneo mbalimbali mkoani Tanga na mikoa ya jirani ya Kilimanjaro na Arusha na pia mikoa mingine ya Morogoro, Mbeya na Njombe.

Justine aliuomba Mkoa wa Tanga kuongeza idadi ya wafugaji wa ng'ombe wa maziwa kwa sababu Tanga Fresh ni soko kubwa la maziwa kwa wafugaji wa Mkoa wa Tanga na mikoa mingine.

"TADB imekopesha vyama viwili vya ushirika ya wafugaji na vinasambaza maziwa kwa wananchi na kukiuzia maziwa Tanga Fresh. Tumombioni kwiweseshu vya maziwa ya kutosha: amba 26 ili kuboresha mnyororo wa thamani

wa malighafi hii na kuinua mapato ya wafugaji mkoani humu," alisema Justine.

Aliwaomba wafugaji kuunda vyama vya msingi vya ushirika ili waweze kupata mikopo ya masharti nafuu kutoka TADB na benki za CRDB, NMB, StanicBank.

Bw Justine alisifia ujenzi wa vituo vya kupokea maziwa Jijini Tanga na kusema miundombinu hiyo ni hatua muhimu katika kuinua mnyoyoro wa thamani wa malighafi ya kiwanda hicho.

"Ujenzi wa vituo hivi utasaidia upatikanaji wa malighafi hiyo kwa urahisi na kwa ubora unaotakiwa ili hata bidhaa zitakazozalishwa ziwe na hora unaotakiwa sokoni," alisema.

Alisema viwanda vya maziwa vya Tanzania vina uwezo kuwa kuchakata lita 150,000 za maziwa kwa silu, lakini havipati maziwa ya kutosha: amba 26 ili kuboresha mnyororo wa thamani

HABARI LEO UK 19.

TADB yahamasisha ufugaji ng'ombe wa maziwa

Na Mwandishi Wetu,
Tanga

TANGA Fresh,
kiwanda cha
kuchakata mazi-
wa cha Jijini Tanga,
kinakabiliwa na up-
ungufu mkubwa wa
maziwa kutoka kwa
wafugaji, Mtendaji
Mkuu wa kiwanda
hicho, Innocent Mushi
ameeleza hapa jana.

Akitoa maelezo kwa
ujumbe wa Benki ya
Maendeleo ya Kilimo
Tanzania (TADB),
Mushi ameishukuru
TADB kwa kuiwezesha
kujenga miundombinu
ya kisasa ya kupokea
maziwa inayokiweze-
sha kupokea maziwa
yakiwa safi na salama.

Ujumbe wa TADB
umeongozwa na Mku-
rugenzi Mtendaji, Japhet
Justine.

"Tumejenga vituo
vya kisasa ili kurahii-
sisha ukusanyaji wa
maziwa kutoka kwa
wafugaji wa maeneo
mbali mbali katika jiji la
Tanga. Miundombinu
hii inasaidia kupunguza
upolevu wa maziwa au
kuharibika njiani kwani
wengi wafugaji wana-
toka maeneo ya mbali
na kiwanda kilipo,"
alisema Mushi.

M
ku

Na Ki
Sulei

C

kimet
ushin
katika
wa O
mgon
Dk H
akitai
pazia
ya ku
wani
Ofisi
zi (Z)

Ak
shi w
ya (C
hapa,
Itikac
Cha N
Peter
wa (C
fika l
ucha
ya sa
ajili j
fomi

A
utak
ikiw
ya T
Zan
kum
jiwa
viliv
CCM
kuzi
"
tikel
ya u
Hus

HABARI ZA

BIASHARA

MTANZANIA UK 18.

Mwani, dagaa kuwekewa viwango vya ubora

Na MWANDISHI WETU
-DAR ES SALAAM

SERIKALI imesema ipo katika mchakato wa kutengeneza viwango vya kitaifa vya ubora na usalama wa mazao ya mwani na Dagaa ili kuyapa mazao hayo fursa pana ya masoko ya uhakika ndani na nje ya nchi.

Hayo yalisemwa na Katibu Mkuu, Wizara ya Mifugo na Uvuvi, Dk. Rashid Tamatamah alipofungua mukutano wa wadau kuhusu mjadala wa viwango vya mazao hayo uliofanyika Dar es Salaam juzi.

Alisema kutengenezwa na kuanzishwa kwa viwango vya kitaifa vya ubora na usalama wa mazao ya uvuvi kutaimarisha na kukuza soko la kitaifa na kimataifa la bidhaa zinazotokana na mazao hayo ya uvuvi.

"Mazao ya dagaa na mwani kwa muda mrefu yamekuwa hiyana viwango vya ubora, jambo ambalo limekuwa likifanya bidhaa hizo kuto-kutambulika katika soko la kimataifa, ndiyo maana sasa Serikali imeamua kutengeneza viwango vya ubora vya mazao ya uvuvi hasa dagaa na mwani ili kupata masoko yenye uhakika ndani na nje ya nchi," alisema.

Alisema uvuvi wa dagaa na ukulima wa mwani, ni muhimu kwa uchumi wa jamii inayoishi Pwani na taifa kwa ujumla, huku akisema kilimo cha mwani peke yake kinawhusisha takribani wakulima 3,000, wengi wao wakiwa ni wanawake.

"Kwa mwaka 2019/20 kiasi cha tani 1,449 za mwani zilizalishwa na kati ya hizo, asilimia 10 zilitumika hapa nchini kutengeneza bidhaa

mbalimbali zikiwemo sabuni na asilimia 90 zilisafirishwa kwenda nje ya nchi zikiwemo nchi za China, Marekani, Canada, Uingereza, Denmark na Ufaransa.

"Zanzibar uzalishaji wa mwani umefikia takriban tani 35,000, ndiyo bidhaa ya pili inayosafirishwa kwa wingi kwenda nje ya nchi," alisema.

Alisema kutokana na umuhimu huo, ni dhahiri kuna haja ya kuwapo viwango vya ubora na usalama ili wafanyabiashara waweze kuyafikia masoko mbalimbali duniani.

Mkulima wa Mwani, wilayani Bagamoyo, Machao Jingalao alisema hatua ya Serikali ya kutengeneza viwango vya ubora kwa ajili ya mazao hayo ya uvuvi ni hatua nzuri ya kuelekea uchumi wa viwanda.

- PICHA:MPIGAPICHA WETU